

AKTIVITETER FRA FAFO ØSTFORUM**Fafo Østforum seminar om Baltikum onsdag 8. juni 2011 kl 14-16.**

I 2004 ble Estland, Latvia og Litauen medlemmer i EU. Dette har medført en betydelig arbeidsvandring til Norge, så vel som økning i norske investeringer i Baltikum. I 2008 ble de baltiske landene hardt rammet av finanskrisa. På dette seminaret har vi invitert blant annet Norges ambassadører i de tre landene, som vil gi oss et innblikk i dagens situasjon, både når det gjelder økonomi, politikk og arbeidsmarkedene. Program og påmeldingsinformasjon sendes ut senere denne uken.

Ny Fafo-rapport: Anbud og arbeidstakerrettigheter.

Fafo-forskerne Øyvind M. Berge og Silje Sønsterudbråten har skrevet en ny rapport om anbud og arbeidstakerrettigheter i bransjene renhold, vakt og anlegg. I rapporten

drøfter forskerne hvilke konsekvenser anbudsutsetting har for arbeidstakernes lønns- og arbeidsvilkår. De ser særlig på hvilke dokumentasjonskrav som stilles, hva slags klausuler som legges inn i kontraktene og hvordan disse eventuelt kontrolleres, hvilke tildelingskriterier som legges til grunn og hvordan dette igjen påvirker arbeidstakernes rettigheter. (Fafo Østforum, 11.05.11) Les mer om [Fafo-rapporten](#)
Last ned rapporten [Anbud og arbeidstakerrettigheter](#)

Fafo-rapporten ble presentert på Arbeidsmandsforbundets landsmøte og mange nyhetssaker refererte til funn i rapporten, med fokus blant annet på temaene sosial dumping og minstelønn. Link til noen av sakene finner du her: [Staten bidrar til kriminalitet i renholdsbransjen](#). Renholdsbransjen syder av kriminalitet og sosial dumping, viser ny Fafo-rapport. Staten har skylden, mener både NHO og LO. Dette melder NRK.

[«Overalt hvor det er mulig å jukse, så jukes det», og: Vi vil jo ikke ha det sånn](#) (Dagbladet)
[Kan man jukse, så jukes det](#) (Fagbladet)
[Anbud svekker rettigheter](#) (FriFagbevegelse.no)
[Overraskende omfang av useriøsitet](#) (Renholdsnytt/NRK)
[Flåthen sier stopp](#) (Finnmarken/ANB-melding)
[Nei til offentlig minstelønn](#) (FriFagbevegelse.no)

NYHETSSAKER FRA VÅR NYHETSTJENESTE**ALLMENNGJØRING OG SOSIAL DUMPING**[Temaside om allmenngjøring](#)

Nye lønnssetser i allmenngjøringsforskriftene. Lønnssetsene i de tre allmenngjøringsforskriftene som ble vedtatt av Tariffnemnda høsten 2010 ble endret fra 1. april 2011. Dette har sin bakgrunn i lønnsoppjøret 2011. (Arbeidsdepartementet, 09.05.11) [Se oversikt over de ny lønnssetsene her](#)

Saker om tiltak mot sosial dumping

Regjeringen innførte i 2006 og 2008 tiltakspakker for å motvirke sosial dumping. I saken til høyre presenteres regningen for avskaffing av sosial dumping. I de to første sakene nedenfor diskuteres tiltakene minstelønn vs allmenngjøring av tariffavtaler, mens de to sakene nedenfor der igjen omhandler tilsyn og kontroll:

Norsk lønn for alle koster 12,5 milliarder.

Konsulentselskapet Econ Pöyry har regnet ut hva det vil koste å avskaffe all sosial dumping i privat sektor i Norge. Hvis alle ansatte i privat sektor i Norge minimum skal ha minstesatsen i tariffavtalene, vil det koste arbeidsgiverne 12,5 milliarder kroner. Dette er vel å merke før betaling av arbeidsgiveravgift og andre sosiale kostnader (Magasinet for fagorganiserte, 23.05.11). [Les mer](#)

forts. Saker om tiltak mot sosial dumping

Sosial dumping på EFS-kongressen.

I en rundebordskonferanse om arbeidstakerrettigheter og EUs indre marked under EFS-kongressen, sa LO-leder Roar Flåthen: – Vi ønsker arbeidskraft fra Polen og Baltikum velkomne, men det må være på vertslandets lønns- og arbeidsvilkår. Han forsvarte den norske ordningen med allmenngjøring av tariffavtaler i stedet for minstelønn. Han bekreftet også at en serie kontroversielle dommer fra EF-domstolen de siste årene har bidratt til at oppslutningen om norsk medlemskap i EU er lavere enn noensinne. Den europeiske faglige samorganisasjonen (EFS) er en paraplyorganisasjon for europeiske fagbevegelser. (Fri Fagbevegelse, 18.05.11) [Les mer](#)

LO fornøyd med at regjeringen forsterker innsatsen mot sosial dumping. LO er svært fornøyd med at den rødgrønne regjeringen forsterker innsatsen for et mer seriøst arbeidsliv og styrker tiltakene mot useriøsitet og sosial dumping i revidert statsbudsjett. Blant annet styrkes Arbeidstilsynet med 10 millioner kroner. - Dette er i tråd med det vi ba om i vårt brev til regjeringen i mars, sier LO-nestleder Tor-Arne Solbakken. Han viser til at flere avsløringer om brudd på arbeidsmiljøloven, spesielt innenfor helsesektoren og bemanningsbyråer, nødvendiggjør et mer effektivt og synlig Arbeidstilsyn. (LO, 13.05.11) [Les mer](#)

Eksempler på sosial dumping

Innvandrerers arbeidsrettigheter krenkes.

– Vi ser en utvikling i arbeidslivet generelt som er veldig uheldig. Vi er i ferd med å få et A- og B-lag i norsk arbeidsliv. Sosial dumping og svart arbeid er økende, sier Erna Hagensen, leder i Norsk Arbeidsmandsforbund. Innvandrere presses til å jobbe som kontraktører på dårlige vilkår, advarer LO-toppen. (Utrop.no/Klassekampen, 11.05.11) [Les mer](#)

Polakker jobbet for 30 kroner timen. Polske stålarbeidere tjente 30 kroner timen for en utbyggingsjobb på Xstrata Nikkelverk. I flere måneder tjente de ansatte i det polske firmaet Stabar under 25 prosent av det de har krav på ifølge norsk lov. Det har Arbeidstilsynet avslørt. (NRK Sørlandet/Fædrelandsvennen, 07.05.11) [Les mer](#)

Unio avviser forslag om lovbestemt minstelønn.

- Myndighetene bør vurdere å innføre lovbestemt minstelønn, anbefaler Brochmann-utvalget. Unio avviser forslaget kontant. – Det er viktig at innvandrere ikke ender opp med underbetalt arbeid. Det eneste som hindrer dette, er nasjonale tariffavtaler og ikke en politisk bestemt minstelønn, sier Unio-leder Anders Folkestad. (Kommunal Rapport/NTB, 11.05.11) [Les mer](#)

Se også: [LO-lederen: Nei til offentlig minstelønn](#)

(LO-Aktuelt, 11.05.11)

[Ønsker minstelønn velkommen](#)

(NHO Service, 09.03.11)

[Vil utrede nasjonal minstelønn](#) (NHO, 10.03.11)

Sosial dumping: Offentlige oppdragsgivere har selv et ansvar.

- Hvorfor skal offentlige innkjøpere bruke sine allerede knappe ressurser på å etterkontrollere noe som kan medføre at tjenesten faktisk blir dyrere? spør Anne Marthe Holtet, advokatfullmektig og Morten Torkildsen, siviløkonom i G-Partner AS. Svarene er enkle, skriver de: - Offentlige innkjøpere er pålagt en slik kontrollplikt, og bør gå foran som et eksempel til etterfølgelse når det gjelder tiltak for å hindre sosial dumping. Dessuten bidrar slike kontroller til å sikre reell konkurranse mellom leverandørene, noe som er en forutsetning for mest mulig effektive innkjøp. (Kommunal Rapport, 12.05.11) [Les innlegget](#)

Vurderer å saksøke transportarbeiderforening.

Fraktselskapet Thy Ferries la ferjedriften på is etter at danske 3F og Internasjonale Transportarbeiderföderasjonen (ITF) varslet aksjoner for å hindre seiling. Nå vurderer Thy Ferries å anlegge sak mot ITF som mente rederiet bidro til sosial dumping. (Fedrelandsvennen, 13.05.11) [Les mer](#)

Se også:

[Slutt for Thy Ferries?](#) (Fedrelandsvennen, 18.04.11)

Nyhetsaker om regionale verneombud

– Verneombudordningen er for svak. - RVO-ordning for hotell-, restaurant- og reiselivsbransjen hvor verneombudene ansettes i Arbeidstilsynet er et nederlag for Fellesforbundet, sier Djevat Hisenaj, leder av Fellesforbundet avd. 266. Hotell-, restaurant- og reiselivsforeningene anklager Fellesforbundets for å gjøre knefall for høyresida og krever å få vite hva som har foregått «på bakrommet» med regjeringen. (FriFagbevegelse, 23.05.11) [Les mer](#)
Les uttalelsen fra Fellesforbundet avdeling 266: [RVO-ordningen for hotell- og restaurant - en fallitterklæring fra Fellesforbundet](#)

Løste strid om regionale verneombud.
Den fastlåste konflikten om regionale verneombud i renhold og hotell og restaurant er løst. (LO-Aktuelt, 12.05.11). [Les mer](#)

Se også:
[LO: Godt politisk håndverk](#) (Fri Fagbevegelse, 12.05.11)
[NHO tilfreds med at innvendinger ble tatt hensyn til](#) (NHO, 12.05.11)
[Pressemelding fra Arbeidsdepartementet](#) (12.05.11)
[Les forskriften](#)

ARBEIDSINNVANDRING

[Temaside om arbeidsinnvandring](#)

Økt mangel på arbeidskraft. Én av fire bedrifter har problemer med å skaffe arbeidskraft, viser bedriftsundersøkelsen fra NAV. På ett år har mangelen på arbeidskraft økt med 10 000 personer. Totalt mangler norske bedrifter nå 61 000 personer. Mangelen på arbeidskraft ville vært høyere uten arbeidsinnvandrere, sier Hans Kure seksjonssjef i NAV. Selv om det er blitt vanskeligere å rekruttere enkelte yrkesgrupper, ser bedriftene positivt på framtiden. Bedrifter tror de vil ansette flere personer i år enn i fjor. (NAV, 24.05.11) [Les mer](#)

Spørretimespørsmål i Stortinget om mangel på høykompetent arbeidskraft og arbeidsledige arbeidsinnvandrere. Muntlig spørsmål fra Trond Helleland (H) til barne-, likestillings- og inkluderingsminister Audun Lysbakken: Hvordan kan vi legge bedre til rette for å få høykompetent arbeidskraft til Norge, og hva vil statsråden gjøre på det området? Det andre hovedspørsmålet: Hvorfor er det slik at når vi får EØS-borgere hit til landet som kommer i jobb, gjør en god jobb og mister jobben på grunn av konjunkturer, f.eks. polske bygningsarbeidere, har de ikke krav på norskopplæring mens de er i arbeidslivet? Tvert imot kan de miste trygden dersom de går på norskkurs. Hva vil statsråden gjøre med å få rettet opp dette? (Stortinget, 18.05.11) [Les hele debatten](#)

Norge 2030 vil mangle bygg-arbeidskraft. Det vil mangle folk til å bygge Norge i 2030. Det er en av konklusjonene i rapporten "Demand and supply of labor towards 2030" fra Statistisk sentralbyrå (SSB). I tillegg regner forskerne med at Norge vil oppleve arbeidsinnvandring for å fylle omsorgsjobbene som eldrebølgen krever. (Byggaktuelt, 18.05.11) [Les mer](#)
Se også: [– Asiater kan erstatte polakker](#) (Fædrelandsvennen/NTB, 09.05.11)
[Aktiviteten i bygg- og anleggsbransjen tar seg opp – færre arbeidsledige arbeidsinnvandrere](#) (SSB, 11.05.11)

Brochmann-utvalget: EØS-innvandring positiv så langt.
I utredningen «Velferd og integrasjon. Den norske modellens fremtid» konkluderer Brochmann-utvalget med at innvandring har «både ønskelige og uheldige virkninger sett i et velferdsstatlig perspektiv». Etter at EØS-utvidelsen i 2004 skapte den største innvandringsbølgen i norsk historie, er det avgjørende at Norge griper fatt i potensielle negative virkninger nå, mener utvalget. (E24, 10.05.11) [Les mer](#)
Se også: [Kommentar: Gavepakker i kampen om sosial dumping](#) (LO-Aktuelt, 11.05.11)
[Velferd og migrasjon](#) (AD, 10.05.11)
[Velferds- og migrasjonsutvalgets NOU](#) (NOU 2011:07, 10.05.11)

ANDRE NYHETER

Danmark: Østarbeidere har bitt seg fast i Østjylland.

Tusenvis av utenlandske arbeidere forsvant, da finanskrisen slo gjennom i Danmark i 2008. Især på Fyn og i Nordjylland falt antallet. Størst arbeidsledighet på Fyn og i Nordjylland. Men i Københavns omegn og Østjylland er antallet østarbeidere i jobb høyere i dag enn det var i 2008. Det skjerper kampen om jobbene. Det gir en høyere arbeidsløshet blant dansker og presser lønnen. Og konkurransen fra øst rammer i sær de ufaglærte, mener arbeidsmarkedsforsker på Aalborg Universitet Flemming Ibsen. (Dansk LOs Ugebrev A4, 23.05.11) [Les mer](#)

Kommentar: Økende faglig skepsis til EU. - Europas fagbevegelse er mer kritisk og skeptisk til EU enn den har vært før, skriver Knut Arne Sanden. - Tradisjonelt har fagbevegelsen særlig i Tyskland, Frankrike og Benelux-landene vært EU- og Europatilhengere. Det store skillet kom gradvis etter EU-utvidelsen i 2004 hvor 10 land kom med fra det tidligere Øst-Europa. De var blitt superliberalister og syntes ikke arbeidstaker-rettigheter var noen god ide, skriver Sanden. Tjenestedirektivet og dommene i EU-domstolen har også bidratt til at europeisk fagbevegelse har blitt mer skeptisk til EU. (LO, 19.05.11) [Les blogginnlegget her](#)

FLERE NYHETER finner du på [Fafø Østforums nettside](#)

[Nyhetsarkivet](#)

[Bakgrunn](#)
[Deltakere](#)
[Kontakt](#)

Fafø Østforum er en forskningsstøttet møteplass som gir oppdatert kunnskap om virkningene av EU/EØS-utvidelsene, arbeids- og bedriftsvandringer, endringer i politikkutforming og innsikt i praktiske erfaringer. Gjennom seminarer og nettside er Fafø Østforum en kunnskapsleverandør på temaet. Forumet har i dag 18 deltakere - bedrifter, organisasjoner og offentlige instanser. Forumet er åpent for flere deltakere. Interesserte kan ta kontakt med Fafø Østforums prosjektleder [Line Eldring](#).

[FoU](#)
[Off dokumenter](#)
[Statistikk](#)
[Andre publ](#)
[Fafø Østforum publ](#)

På [nettsiden](#) finner du nyhetsklipp om EU-utvidelsen, informasjon om Fafø Østforums aktiviteter, derav program for kommende seminarer og foredragsfoiler fra tidligere seminarer. I Kunnskapsbasen finner du en rekke publikasjoner, se linker i venstre kolonne.

[Bestill nyhetsbrev](#)
[Avbestill](#)
[Nyhetsbrevarkiv](#)

Om nyhetsbrevet: Fafø Østforums elektroniske nyhetsbrev sendes ut jevnlig, og gir deg informasjon om Østforums seminarer, nye publikasjoner, samt tematisert utvalg av nyhetssaker fra vår nyhetstjeneste. Det er gratis å abonnere på nyhetsbrevet. Utskriftsvennlig pdf-versjon av nyhetsbrevene finner du i nyhetsbrevarkivet.

Kontakt:

Fafø, Postboks 2947 Tøyen, 0608 Oslo. Besøksadresse: Borggata 2b. [Google kart](#)
Tlf: (+ 47) 22 08 86 00. Fax: (+ 47) 22 08 87 00 www.fafø.no